

Φρειδερίκος. Ναι, σὲ λέγω, καὶ, κακοηθέστατε· μετὰ ταῦτα, ἀφοῦ ἦλθα ἐδῶ, ἔμαθα πῶς 'πήγες καὶ τὰ 'πρόφθασες, ὅτι δὲν ἔφυγα χθὲς βράδυ ἀπ' ἐδῶ καὶ ὅτι 'πήγα νὰ ἰδῶ μίαν κυρίαν.

Φάβιος. Αὐτὰ τὰ 'μάθατε ἐδῶ, ἐδῶ, ἀφοῦ ἐφθάσαμε ἐδῶ ;

Φρειδερίκος. Ναι, Ναι !...

Φάβιος. Μὰ σὺ παρακαλῶ, ἀφέντη, δὲν ὠμίλησε κανεὶς ἐδῶ....

Φρειδερίκος. Θὰ σὲ τιμωρήσω ὅπως σοῦ πρέπει, ἄθλιε !

Φάβιος. Μὰ, ἀφέντη μου, ποῖός εἶπε τέτοιο πράγμα, τέλος πάντων ;

Φρειδερίκος. Γιὰ θυμῆσου, σὲ ποιὸ πρόσωπο τὸ εἶπες ; ... Αὐτὸ τὸ ἴδια μὲ τὸ εἶπε καὶ εἰς ἐμέ.

Φάβιος. Ἐγὼ δὲν εἶπα σὲ κανένα... (Κατ' ἴδιαν). Νὰ μὲ σκοτώσουν, δὲν τοῦ λέγω τὴν ἀλήθειαν.

Φρειδερίκος (ἐξάγων ἐγχειρίδιον). Κακούργε, ἴς τὸ θεὸ μου, θὰ σὲ φονεύσω μὲ τὸ χέρι μου !

[Εἰσέρχεται ὁ Ἐρρίκος]

(Ἡ συνέχεια τῆς «Δευτέρας Ἡμέρας» εἰς τὸ προσεχές).

Η ΜΕΤΑΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΦΥΜΑΤΙΩΣΕΩΣ

Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 2 Νοεμβρίου τοῦ Φυσιγνωστικοῦ τμήματος τοῦ συλλόγου Παρισσοῦ ὁ κ. Γω. Βάμβας ἀνεκοίνωσε τὰ ἑξῆς: Ἐν τοῖς πρακτικοῖς τοῦ ἐν Παρισίοις συγκληθέντος διεθνoῦς Συνεδρίου τῆς Φυματιώσεως κατὰ τὸν Αὐγούστου ἐ. ἔ. δημοσιεύεται καὶ ἀνεκοίνωσις τοῦ γάλλου ἱατροῦ κ. Arthaud, δι' ἧς αὗτος, ἐπὶ ἰδίῳ παρατηρήσεων ἐρειδόμενος, ἐν ἐκτάσει πραγματεύεται τὸ ζήτημα τῆς μεταδοτικότητος τῆς φυματιώσεως ἐν οἰκῆμασι καὶ ἐν χώροις ἐν γένει περιορισμένοις, ὑποβάλλει δὲ καὶ στατιστικὴν, καὶ ἣν ἡ τῆς μεταδοτικότητος ἀναλογία βαίνει μέχρις 60 % , τιθεμένου πάντοτε ὑπ' ὄψει ὅτι πρὸς διευκόλυνσιν τῆς μολύνσεως πρωτεύουσα συνθήκη ἔσται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βαθμὸς τῆς προδιαθέσεως εἴτε ἐνεκα κληρονομικῶν λόγων, εἴτε ἐνεκα σωματικῆς διαμαρτίας ἢ παθήσεως. Ἐν τῇ ἀνακοίνωσει ταύτῃ ὁ κ. Arthaud συμπεραίνει (1ον) ὅτι ἐπικίνδυνος ἀποβαίνει ἢ συσσωρεύσις πολλῶν ἐργατῶν ἐν ἐργοστασίαις μὴ ὑπὸ ὑγιεινῆς συνθήκας διατελοῦσι (2ον) ὅτι κινδυνώδης ὡσαύτως ἢ ὑπὲρ τὸν μῆνα ἐγκατάστασις ἐν λουτροῖς καὶ χειμερίαις σταθμοῖς ἢ ἀγροτικαῖς καὶ παραθαλασσίαις οἰκῆμασιν, ἐν οἷς προκατώκησαν ἄνθρωποι πάσχοντες ὑπὸ φυματιώσεως. Ὁ κ. Arthaud ἐν ταῦτοις παρακελευστικῶς

σημειοῖ ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος κίνδυνος εἶνε ἐπιφόβος μόνον όταν διαμείνη τις ἐν μεμολυσμένῳ χώρῳ πλέον τοῦ μηνὸς περίπου, δι' ὃ καὶ ἡ βραχυχρόνιος διαμονὴ ἐν σιδηροδρομικαῖς ἀμαξαῖς, ξενοδοχείοις, σχολείοις, ἀτμοπλοίοις δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται οὐδαμῶς κινδυνώδης.

Ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου συμπεράσματος ὁ κ. Βάμβας λέγει, ὅτι καὶ ἀλλοχού μὲν ἐν οἰκείῳ τόπῳ θέλει δημῶσει ἡ τὰ εἰκότα, ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα νομίζει ἀναγκασίον νὰ εἴπῃ λέξεις τινάς, καθ' ὅτι φρονεῖ ὅτι ἡ οὕτως ἀπολύτως ἐκφερομένη γνώμη τοῦ κ. Arthaud εὐκόλως δυνατόν νὰ παράσῃ εἰς ἀτοπήματα.

Ἐν πρώτοις εἶνε ἀλήθεια ἤδη ἐν τῇ ἰατρικῇ ἐπιστήμῃ ὅτι ὡς παράγων αἰτιολογικὸς τῆς φυματιώσεως εἶνε βακτηρίδιον, οὗτινος ἐγνώσθησαν καὶ καθωρίσθησαν αἱ βιολογικαὶ ιδιότητες. Τοῦ βακτηριδίου τούτου κυριώτατος φορεὺς εἶνε τὰ ἀποχρεμπτόμενα ὑπὸ φυματιώοντος πτύελα, ἐν τοῖς ὁποίοις αἱ συνθήκαι πρὸς παράτασιν τῆς ζωῆς καὶ πολλαπλασιασιν αὐτοῦ εἰσιν αἱ εὐνοικώτεραι· ἀλλὰ καὶ ξηρανομένων καὶ εἰς κόκκιν μεταβαλλομένων τῶν τοιούτων ὑλῶν καὶ μετ' ἄλλων ὀργανικῶν ἢ ἀνοργάνων ξηρῶν ἢ ἐν καταστάσει κόνεως μετ' αὐτῶν ἀναμιγνυομένων, τὸ φερόμενον βακτηρίδιον τῆς φυματιώσεως δυνατόν νὰ ζήσῃ καὶ νὰ διατηρήσῃ πᾶσας τὰς πρὸς μετάδοσιν τῆς φθίσεως μολυσματικὰς αὐτοῦ ιδιότητας.

Ἐὰν λοιπὸν ὑποτεθῇ ὅτι ἐν χώρῳ τινὶ οἰωδῆποτε περιορισμένῳ (ἐργαστηρίῳ βιομηχανικῷ, ξενοδοχείῳ, φυλακῇ, σχολείῳ, ἀτμοπλοίῳ κτλ.) ὑπάρχει ἢ διήλθε πάσχωσιν τις φυματιῶν, ὅστις καταλείπει ἢ κατέλιπε μέρος τῶν ἀποχρέμψεων αὐτοῦ ἐν ὑγρῷ ἢ καὶ ἀποξηρανθείσῃ καταστάσει (ἐν δοχείῳ ἀνοικτῷ, ἐπὶ τῶν τοίχων, ἐπὶ τοῦ δαπέδου, ἐπὶ τῶν ἐπιπέλων, ἐπὶ τῶν στρωμνῶν καὶ ἐν τῷ ἀέρι αὐτῷ κτλ.), ἐν τῷ αὐτῷ δὲ χώρῳ εἰσέλθῃ ἢ παραμείνῃ ἄλλος τις ὑγιὴς κατὰ τὰ ἄλλα, φέρων δὲ τὴν προδιάθεσιν πρὸς τὴν φυματιώσιν (ἐκ συνθήκης ἢ κατὰ συμβαίνουσαν αὐτῷ νόσον ἄλλην), ὁ ἄλλος τις οὗτος καὶ ἐπὶ στιγμᾶς μόνον ἐὰν παραμείνῃ ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ, πιθανώτατα καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν τοῦ κ. Arthaud (ἣν δὲν ἔχει δυσκολίαν ὁ κ. Βάμβας νὰ παραδεχθῇ) ἀναλόγως τῶν 60 $\%$, δύναται νὰ προσλάβῃ ἐν ἑαυτῷ τὸν φυματικὸν παράγοντα διὰ τῆς εἰσπνοῆς τοῦ ἀέρος, μεθ' οὗ πιθανώτατα πάλιν συνανεμίχθη καθ' ἓνα ἢ κατ' ἄλλον τρόπον οὗτος. Εἶνε δὲ γνωστὸν ἐν τῇ ἰατρικῇ ἐπιστήμῃ, ὅτι τρεῖς εἰσιν αἱ ὁδοί, δι' ὧν εἰσέρχεται εἰς τὸν ὀργανισμόν τοῦ ἀνθρώπου ἐξωθεν τὸ βακτηρίδιον τῆς φθίσεως: τὰ ἀναπνευστικὰ ὄργανα διὰ τοῦ εἰσπνεομένου ἀέρος: τὰ πεπτικὰ ὄργανα διὰ τῶν τροφῶν ἢ διὰ τοῦ ποσίμου ἐπι ὕδατος: καὶ τὸ δέρμα ἢ ἄλλοι τοῦ ὀργα-

νισμοῦ βλενογόνοι χιτῶνες, ἔνεκα τυχόν ἐπὶ αὐτῶν ὑπαρχούσων λυσαίων τῆς συνεχείας.

Διὰ τὸν λόγον λοιπὸν τοῦτον, τὸν ἀπλούστατον, καὶ διότι ἀναρίθμητὰ εἰσι τὰ ἐπικυροῦντα τοῦτον παραδείγματα ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, ὁ κ. Βάμβας φρονεῖ ὅτι καὶ ἡ βραχυχρόνιος ἐν χώροις τοιοῦτοις διαμονὴ πρέπει τὰ θεωρῆται ἐξ ἴσου κινδυνώδης, καθὼς τοιαύτη, καὶ κατὰ πολὺ μείζονα βεβαίως λόγον ὀρθότατα ὑπὸ τοῦ κ. Arthaud θεωρεῖται ἢ ἐπιπλέον τοῦ μηνὸς περίπου ἐν αὐτοῖς διαμονή.

Εἶτα ὁ κ. Βάμβας προστίθῃσιν ὅτι περὶ τῶν λοιπῶν μὲν περιορισμένων τοιούτων χώρων δὲν σκοπεύει νὰ ἀσχοληθῇ σήμερον, ἀν καὶ παρ' ἡμῶν αἱ ἐλλείψεις αὐταὶ ἔφθασαν εἰς τὸ κατακόρυφον σημεῖον καὶ ἡ ἐκ μέρους τῶν ἀρμοδίων μέριμνα δεόν νὰ καταστῇ πλέον ἀναπόφευκτος ἀνάγκη, ὡς ἀλλαχοῦ καὶ μόνος ἰδιαιτέρως διὰ δημοσιεύσεων καὶ ἐκθέσεων καὶ ὡς μέλος ἐπιτροπειῶν κατέδειξε. Περὶ τῶν πλοίων δὲ καὶ ἰδίως περὶ τῶν ἀτμοπλοίων, ἅτινα εὐκολώτατα δυνατόν νὰ χρησιμεύωσι παρ' ἡμῶν πρὸς μετάδοσιν καὶ διέδοσιν τῆς φυματιώσεως, ἐν ἣ καταστάσει ταῦτα ἀφίενται νὰ ἐκτελῶσι τὸν προορισμὸν αὐτῶν, ἀκάταπαύστως σχεδὸν μεταφέροντα ἐπιβάτας ἀπὸ ἀκτῆς εἰς ἀκτὴν καὶ ἀπὸ νήσων εἰς διαφόρους τοῦ βασιλείου λιμένας, ἐπιθυμεῖ νὰ εἴπῃ εἰδικώτερον ὀλίγα τινά, ἵνα ἐπιστηθῇ ἔστω καὶ μικρὰ πρὸς τὸ παρὸν τοῦλάχιστον μέριμνα περὶ αὐτῶν.

Εἶνε πανθομολογούμενον ὅτι τὰ ἀτμόπλοια, ἐν γενεῇ κατὰ χρονικὰ διαλείμματα μακρότατα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ὅσαςκις πρὸ πάντων λόγοι ἄλλοι προκαλοῦσι τοῦτο, ὑποβάλλονται εἰς γενικὴν ἐπισκευὴν καὶ καθαριότητα τοῦ σκάφους καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. Κατὰ τὰς ἐποχὰς δὲ ταύτας καὶ αἱ θέσεις τῶν ἐπιβατῶν (κοιτωνίσκοι κτλ.) καὶ τὸ διαμέρισμα τῶν ναυτῶν, σπανίως ἴσως καὶ αἱ ἀποθήκαι, καθαρίζονται μετὰ μείζονος ἐπιστάσις καὶ ἐπισκευάζονται ἐπιπολαίως τοῦλάχιστον. Ἐν ᾧ ἄφ' ἑτέρου πάλιν γνωστὸν ὅτι ἐν τοῖς λιμέσιν ἡ ἐλάχιστα ἐν πλῆθι ἢ φροντίς πρὸς τὴν καθαριότητα ἐνίοτε καθίσταται καὶ ἀδύνατος, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἐναντία περιπτώσει ἡ καθαριότης περιορίζεται εἰς ἀπλὴν τινὰ ἀπόπλυσιν καὶ ἀπόσμηξιν καὶ εἰς ἀλλαγὴν (εἰαν καὶ τοῦτο δὲν παραμελητῆται ὅπως συνήθως τοῦτο συμβαίνει παρ' ἡμῶν οὐχὶ σπανίως) τῶν ἐπενδυσμάτων καὶ λοιπῶν τῶν κλινῶν λευχειμάτων.

Ἐννοεῖται λοιπὸν ὅτι ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας, ἐν ἣ περιπτώσει ὅπρην ἐν κοιτωνίσκῳ τινὶ ἀτμοπλοίου μεταφερθεὶς ἐπιβάτης ἦν φυματιῶν, ἡ ὑγεία τοῦ μετ' αὐτὸν ἐν τῷ αὐτῷ κοιτωνίσκῳ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ κλινῇ κατακλινομένου ὑγιούς κατὰ τὰ ἄλλα ἐπιβάτου, καθ' ἃ ἀνωτέρω ἐλέ-

χθησαν, τίθεται εἰς κίνδυνον, κατὰ πιθανότητα τούτου καταδικαζομένου νὰ ἀντλήσῃ τὴν φυματίωσιν ἐκ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ θὰ διαμείνῃ ἐπὶ τινὰς ὥρας, ἐπὶ μίαν νύκτα ἢ καὶ ἐπὶ ἡμέρας πολλάς.

Ὁ κ. Βάμβας ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου καὶ ἄλλοτε ἐνώπιον τοῦ ἐν Βιέννῃ συγκληθέντος κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ ἔτους 1887 διεθνοῦς τῆς Ὑγιεινῆς Συνεδρίου, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς διεθνεῖς πλοῦς τῶν ἀτμοπλοίων τῶν διαφόρων Ἐταιριῶν δι' ὑπομνήματος μακροῦ (μὴ δύνηθεις δυστυχῶς νὰ παρευρεθῇ ἐκεῖ αὐτοπροσώπως) ὑπεστήριξε τὰς κατωτέρω ἀναγραφόμενας σκέψεις. Νομίζει ὁμῶς ὅτι ἐπείγον καὶ σπουδαιότατον καθήκον τῶν ἀρμοδίων δέον νὰ θεωρηθῇ ἢ διὰ τῆς ὑφισταμένης ὑγειονομικῆς νομοθεσίας καὶ δι' ἄλλης νεωτέρας νομοθετικῆς ἐργασίας ἐπιβολὴ κανονισμῶν ἀσθηροτάτων καὶ ἢ ἐξεύρεσις τῶν μέσων, δι' ὧν αὕτη νὰ τελεῖται μετὰ τῆς θρησκευτικωτέρας εὐλαβείας.

Ἴδου δὲ αἱ σκέψεις αἱ ἐν τῷ ὑπομνήματι¹ τοῦ κ. Βάμβα ὑποστηριζόμεναι καὶ κίτινες μετὰ τινῶν τροποποιήσεων καὶ βελτιώσεων εἰστέχθησαν εἰς τινὰς τῶν νεωστὶ ψηφισθέντων ὑγειονομικῶν κανονισμῶν καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ.

1ον. — Ὅπως παρὰ τοῖς ἐννοημένοις κρῖσισι ἀσθηρὰ τηρεῖται ἡ προσοχὴ εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τῶν οἰκοδομιῶν ἐν ταῖς πόλεσιν, οὕτω ἀσθηρῶς πρέπει νὰ ἐφορᾶται καὶ νὰ ἐξελέγχηται ἡ κατασκευὴ τῶν πλοίων, καθ' ὅσον ἀφορᾷ καὶ εἰς τὴν ὑγιεινὴν κατάστασιν αὐτῶν, ἀναλόγως τοῦ σκοποῦ δι' ὃν ἕκαστος διαμέρισμα καὶ ὀλόκληρον τὸ πλοῖον προόρισταί. Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπικράτουσα συνήθεια τοῦ τοποθετεῖν τὰς θέσεις τῶν ἐπιβατῶν, τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ναυτῶν ἐν τῷ κύτει τῶν πλοίων, παραλλήλως ταῖς ἀτμομηχαναῖς, ταῖς διαφόροις ἀποθήκαις, πρέπει νὰ ἀπαγορευθῇ, καὶ αὗται νὰ τοποθετῶνται ἐπὶ τοῦ καταστρώματος αὐτῶν, ὅπου διὰ τῆς ἐφαρμογῆς καταλλήλου ἀρχιτεκτονικῆς καὶ ὁ ἀερισμὸς εὐκολώτερος καὶ ἡ καθαριότης βεβαιότερα, καὶ ὅπου μακρὰν πάσης κακοδμίας ἀναπτυσσομένης ἐκ τῶν ἀμέσως ὑποκειμένων καὶ εἰς βάθος μέγα ἀποθηκῶν ἢ ἐπὶ τῷ αὐτῷ συσώρευσις ἀνθρώπων πλειόνων, μάλιστα ἐν καιρῷ νυκτός, καθιστᾷ τὸν ἀέρα αὐτῶν διεφθαρμένον καὶ ἐπιδηθῆ.

2ον. — Ἐν ἑκάστῳ ἀτμοπλοίῳ ὑπαρχούσης τῆς εὐκολίας τῆς κινήσεως τῶν μηχανημάτων διὰ τοῦ ἀτμοῦ, εἶνε λίαν εὐκόλον νὰ ὑπάρχῃ μικρὸν τι διαμέρισμα ἰδιαιτέρον χρησιμεῖον ὡς λουτρῶν τῶν ἐν τῷ πλοίῳ ναυτιλλομένων. Τὸ πρὸς χρῆσιν λούσεως ὕδωρ δὲν εἶνε παντάπασι δύσκολον νὰ διυλίζηται διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἀτμοῦ, ὥστε νὰ ἀφαιρῶνται καταλλήλως τὰ περισσεύοντα ἅλατα.

3ον. — Τὰ ἀκάθαρτα ἐνδύματα τῶν ναυτῶν, πρὶν ἢ καθαρισθῶσι διὰ τῆς πλύσεως, εἶνε εὐκόλον εἰς ἀτμόπλοια ἑταιριῶν νὰ ἀπολυμαίνωνται ἐντὸς ἀπολυμαντικῶν κλιθάνων διὰ τοῦ θερμοῦ ἀτμοῦ ἢ διὰ τοῦ θερμοῦ ἀέρος θερμαινομένων. Τοιαύτους δὲ κλιθάνους, οἷσι ἐξετέθησαν ἐν ταῖς διαφόροις ἐκθέσεσιν Ὑγιεινῆς καὶ

¹ Ἴδε Πρακτικὰ τοῦ Συνεδρίου καὶ μετάφρασιν τοῦ ὑπομνήματος ἐν τῷ ἱατρικῷ περιοδικῷ Γαλλῶν, ἔτος 1887, ἀριθ. 36 καὶ 37.

κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος ἐν Παρισίαις, εἶνε ἀναγκαιότατον νὰ ἔχη ἕκαστον ἀτμοπλοῖον προωρισμένον μάλιστα διὰ μεταφορὰν καὶ ἐπιβατῶν, διότι ταισυτοτρόπως εἶνε δυνατόν καὶ νὰ ἀπολυμαίνωνται εὐχερῶς καὶ ἀκινδύνως ἐν αὐτοῖς καὶ αἱ κλιστραμναὶ καὶ τὰ λουχεύματα, ὅσα ἐχρησίμευσαν εἰς ἀσθενεῖς ἰδίως ἐπιβάτας.

4ον. — Ἐν περιπτώσει ὑπάρξεως ἐπιβατῶν ἀρρώστων, πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ὡς καθήκον εἰς τοὺς ἰατροὺς τῶν πλοίων ἡ ἐξέτασις τῆς φύσεως τοῦ νοσήματος. Οὐδεὶς ἀσθενὴς ταξειδεύων θὰ ἀρνηθῇ τὴν παροχὴν βοήθειας ἰατροῦ εὐγενοῦς καὶ πεπειραμένου. Εὐχαρίστως λοιπὸν θὰ δεχθῇ τὰς ὑπηρεσίας τούτου.

5ον. — Ἐν τοῖς ἀτμοπλοίοις τοῖς χρησίμοις καὶ διὰ μεταφορὰν ἐπιβατῶν, εἰάν εἶνε δύσκολος ἡ ἀπὸ τῆς κατασκευῆς αὐτῶν ἰδιαίτερα φροντίς περὶ ὑπάρξεως κλιωνίσκων δι' ἀσθενεῖς, ὁ ἰατρός τοῦ πλοίου πρέπει νὰ τοποθετῇ ἐν ἰδιαίτερω κλιωνίσκῳ τοὺς πάσχοντας ἐν γένει.

6ον. — Διὰ τοὺς τυχόν ἀσθενοῦντας ἐν πλῆϊ ἢ καὶ ἐν λιμένι ναύτας πρέπει νὰ δριζήται ἀπὸ τῆς κατασκευῆς τοῦ πλοίου ἰδιαίτερον ἐν αὐτῷ διαμέρισμα, ὅπερ νὰ χρησιμεύῃ πρὸς νοσηλείαν αὐτῶν.

7ον. — Τὸ πόσιμον ὕδωρ τῶν πλοίων πρέπει νὰ προσπορίζηται πρὸ πάντων μὲν ἐκ πηγῶν, ἐν ἀνάγκῃ μόνον ἐκ φρεάτων, οὐχὶ ὅμως τῶν ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ ἐν μεγίστῃ ἀνάγκῃ ἐκ ποταμῶν. Ὅποιαδήποτε ὅμως καὶ ἂν ᾖ ἡ προέλευσις αὐτοῦ, ὁ ἰατρός τοῦ πλοίου πρέπει νὰ θεωρῇ ἑαυτῷ ἐπιβεβλημένον καθήκον ὑπὸ τῆς διαριζούσης ἀρχῆς τὸ ἐρευνᾶν τὴν καλὴν ἢ κακὴν τοῦ ὕδατος ποιότητα, καὶ τὸ φροντίζειν περὶ τῆς καλῆς διατηρήσεως, προφυλάξεως ἐκ παντός μολυσμοῦ, καὶ βελτιώσεως αὐτοῦ ἐν ἀνάγκῃ κατὰ τοὺς ἐν τῇ ἐπιστήμῃ παραδεδομένους τρόπους.

8ον. — Ὁ ἰατρός δεόν νὰ θεωρῆται ἢ ἐν τῷ πλοίῳ ἀστυνομικὴ ὑγειονομικὴ ἀρχή, καὶ ὡς ἐκ τούτου νὰ ἐπιθεωρῇ καθ' ἑκάστην τὰς παρεχομένας καὶ εἰς τοὺς ἐπιβάτας οὐσίας πρὸς διατροφήν καὶ τὰ εἰς τοὺς ναύτας σιτηρέσια, νὰ ἐξετάζη τὴν ποιότητα καὶ τὴν ἀναλογίαν τῶν νωπῶν οὐσκῶν πρὸς τὰς διατηρουμένας, καὶ τὴν ποιότητα καὶ τὸν τρόπον τῆς διατηρήσεως τῶν τελευταίων.

Ἐν περιπτώσει ὑπάρξεως ἀρρώστων ἐν τοῖς ἀτμοπλοίοις εἴτε ὡς ἐπιβατῶν, εἴτε ὡς ναυτῶν, ὁ ἰατρός ὀφείλει νὰ δριζῇ τὴν παροχὴν εἰς αὐτοὺς τροφῆς ὑγιεινῆς καὶ ἀναλόγου.

9ον. — Ὅπως δὲ ὁ ἰατρός τῶν πλοίων ἢ εἰς κατάστασιν νὰ ἐκτελῇ τὰ ἐπιβαλλόμενα αὐτῷ ταῦτα καθήκοντα, πρέπει, ἐννοεῖται, νὰ ἔχη πείραν καὶ μάθησιν ἀρκοῦσαν οὐχὶ μόνον ἐν τῇ κυρίως Ἱατρικῇ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Ὑγιεινῇ, δι' ἣν δεόν νὰ ᾖ ἐφωδιασμένος δι' ἰδιαίτερων πιστοποιητικῶν, ὅτι ἐποιήσατο ἐν ἐργαστηρίοις τοιαύτας εἰδικὰς σπουδὰς. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀμείβηται καὶ ἠθικῶς ὑπὸ τῶν ἐπιτηριῶν, τῆς θέσεως αὐτοῦ ἀναγνωριζομένης ἰσοτίμου πρὸς τὴν τοῦ κυβερνήτου τοῦ πλοίου, καὶ ὕλικῶς, παρεχομένης αὐτῷ χρηματικῆς ἀμοιβῆς ἰκανῆς, ὥστε νὰ προσελκύωνται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν πλοίων σφριγῶντες, ἄξιοι καὶ πεπειραμένοι ἰατροί.

Αἱ σκέψεις αὗται, προστίθῃσιν ὁ κ. Βάμβας, εἶνε δύσκολον, βεβαίως, νὰ ἐφαρμοσθῶσι παρ' ἡμῖν ἅπασαι καὶ ἐνεκα τῆς ἐλλείψεως πολλῶν καὶ τῶν ἀπαιτουμένων μέσων, ἀλλὰ καὶ διότι αἱ ἀτμοπλοικαὶ Ἐταιρίαι ἀπλούστατον καὶ μόνον τὸ ἐζυτῶν συμφέρον ἔχουσιν ὡς ὁδηγόν ἐν τῇ

ἐκπληρώσει τῶν ὑποχρεώσεων αὐτῶν πρὸς τὸ δημόσιον. Εἶνε δυνατόν ὅμως, δυνάμει τῶν κειμένων ἔτι νόμων, νὰ παρακωλυθῇ ἢ διὰ τοῦ μέσου τούτου τῆς συγκοινωνίας μετὰδοσις κολλητικῶν νοσημάτων, ἐὰν ἐφαρμόζονται συχνότατα μὲν καθαριότης αὐστηρά, εἰς περιστάσεις δὲ καθ' ἃς ἄρρωστοι μεταφέρονται, ἢ ἀπολύμανσις τῶν κοιτωνίσκων δι' ἀποπλύσεων ἀπολυμαντικῶν καὶ ἀποξέσεων ἔτι τῶν τοίχων αὐτῶν τοῦ δαπέδου καὶ τῆς ὀροφῆς, ἢ ἀπολύμανσις τῶν στρωμάτων καὶ λοιπῶν τῆς κλίνης παραρτημάτων ἐντὸς κλιθάνων ἀπολυμαντικῶν, οἷους νὰ ὑποχρεωθῶσιν ἅπασαι αἱ ἐταιρίαι νὰ ἐγκαταστήσωσιν ἐν ταῖς ἀτμοπλοίοις. Διὰ τῶν ἄνω εἰρημένων ἐπίσης ὁ κ. Βάμβας προκαλεῖ τὴν προσοχὴν αὐτῶν τῶν ἐνδιαφερομένων, οἵτινες, ταξιδεύοντες δι' ἀτμοπλοίων, ὀφείλουσι, χάριν τῆς ἑαυτῶν ὑγιείας, μετ' ἐπιμονῆς καὶ αὐστηρότητος νὰ ἀπαιτῶσιν ἐν αὐτοῖς πᾶσαν καθαριότητα καὶ τὰ μέσα τῆς προστασίας ἑαυτῶν καὶ τῶν οἰκείων ἀπὸ πάσης τυχόν αἰτίας πρὸς πρόσληψιν νοσημάτων ἄλλων τε καὶ τῆς φυματιώσεως.

ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ ΕΙΔΥΛΛΙΑ

(Μετάφρασις)

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Γ'

Αἰπόλος ἢ Ἀμαρυλλίς ἢ Κωμαστής.

Γιὰ τὴν Ἀμαρυλλίδα μου τραγοῦδι θεὸν ἄρχισον
βόσκουν μου ἢ γίδαις ἔς τὸ βουνὸν καὶ ὁ Τίτυρος ταῖς παίρνει.

Τίτυρε, ἀγάπη μου γλυκεῖα, βόσκει μου σὺ ταῖς γίδαις
πάρταις ἔς τὴν βρύσι, Τίτυρε, καὶ ἀπ' τὸν ξανθὸν φυλάγου
τὸν τράγο μας τὸ Λιδυκὸν νὰ μὴ σᾶς κερατίση.

«Χαριτωμένη Ἀμαρυλλί, ἀπ' τὴν σπηλιά σου πλέον
σὺ δὲν προβάλλεις τὸν γλυκὸν νὰ κράξῃς Ἐρωτά σου ;

Μισεῖς με τάχα καὶ σιμὸς σοῦ φαίνομαι πῶς εἶμαι,
νύμφη, καὶ μακρυπρόσωπος ; θὰ κρεμασθῶ ἔς τὸ τέλος¹.

Δέκα κυδῶνια σοῦφερα, κύτα, ἀπὸ κεῖ κομμένα²,
ὅπου σὺ μοῦπες, κι' αὔριο θεὸν νὰ σοῦ φέρω κι' ἄλλα.

« Τὸν πόνο ἰδὲς ποῦ τὴν ψυχὴ μου τρώγει ὦ νὰ γενόμουν
μελίσσι καὶ βουίζοντας μες τὴν σπηλιά σου νάλλθω

¹ Προγένειος, mento prominente. Fr.

² Μᾶλα, mala Cydonea. Fr.